

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Norsk Folkehjelp/Norwegian People's Aid

□

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

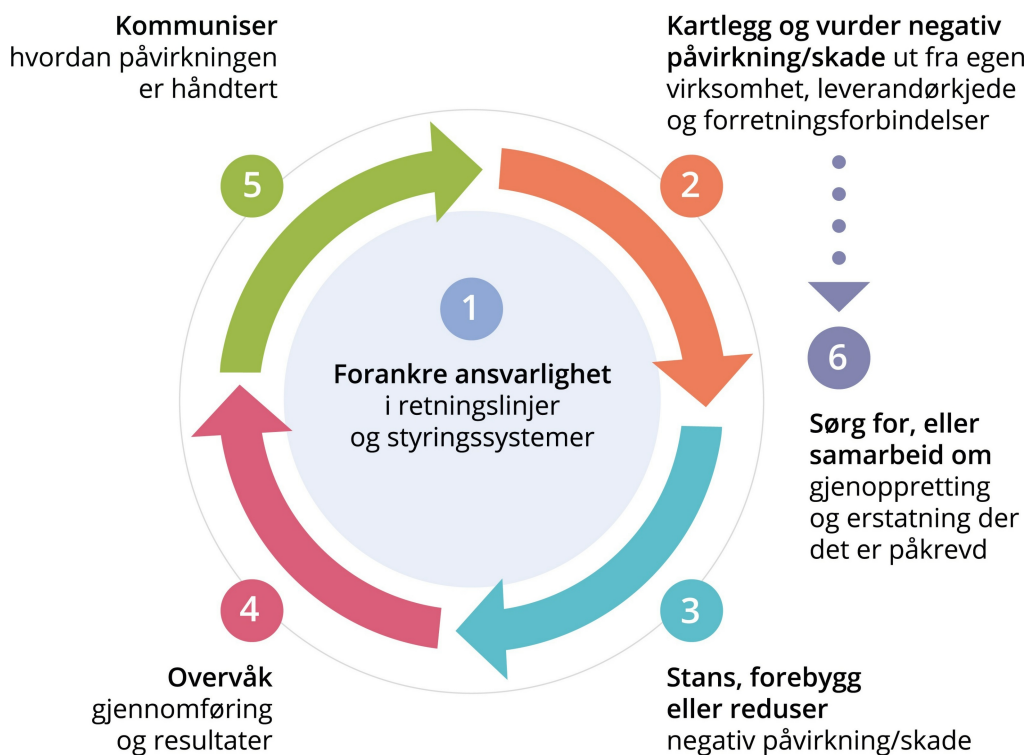
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Norsk Folkehjelp er arbeiderbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Gjennom praktisk innsats og påvirkningsarbeid bidrar vi i Norsk Folkehjelp til en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser og til vern av liv og helse, for folk og samfunn som opplever krise og konflikt.

Gjennom vårt operative internasjonale arbeid og samarbeid med partnere utgjør vi en forskjell for tusenvis av mennesker og i samfunn over hele verden. Gjennom frivillig innsats og påvirkningsarbeid i Norge sikrer vi at mennesker og grupper som opplever kriser og utenforskap ikke står alene.

2023 har vært et år med betydelige utfordringer og muligheter. Vi har sett en verden i rask endring, med nye geopolitiske spenninger, klimaendringer og sosiale uroligheter. Vi forventer at det i fremtidsbildet vil bli enda større behov for Norsk Folkehjelps innsats, innenfor alle våre aktivitetsområder. Vi skal i årene fremover styrke vår innsats, samtidig som vi også skal sikre og styrke kvaliteten på det arbeidet vi gjør. Vi skal aktivt håndtere risiko, og sørge for å forebygge korrupsjon og økonomiske misligheter. Kjønn- og mangfoldsperspektiv, klima og miljøbevissthet er integrert i all vår aktivitet.

Vår visjon er solidaritet i praksis, og vår metode er å støtte opp om lokal innsats for trygghet og rettferdighet. Norsk Folkehjelp har alltid hatt en grunnleggende tro på solidaritet, rettferdighet og menneskerettigheter. Disse verdiene ligger til grunn for alt vi gjør, og aktsomhetsvurderinger skal derfor være en viktig del av hvordan vi etterlever disse prinsippene i praksis. Gjennom systematiske og grundige vurderinger av våre egne prosjekter og samarbeidspartnere skal vi sikre at vårt arbeid ikke bare er godt, men også etisk forsvarlig og i tråd med internasjonale standarder og beste praksis.

I denne redegjørelsen deler vi innsikt fra våre vurderinger og fremhever de tiltakene vi har iverksatt for å adressere utfordringene vi har identifisert. Vi tror på åpenhet og ansvarlighet, og derfor er denne rapporten også et uttrykk for vår vilje til å være transparente om både våre suksesser og våre læringspunkter.

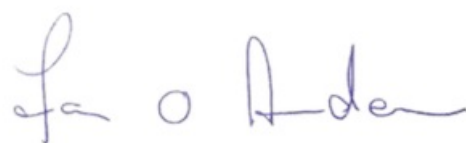
Vi ser frem til å fortsette dette viktige arbeidet i 2024 og utover, og vi håper at denne redegjørelsen vil gi dere et klart bilde av våre aktsomhetsvurderinger og de verdiene som styrer vårt arbeid.

God lesing!

Raymond Johansen
Generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Styrets signatur

A handwritten signature in blue ink, reading "Jan Olav Anderson". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J' and 'A'.

Jan Olav Anderson, Styreleder

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Norsk Folkehjelp/Norwegian People's Aid

Adresse hovedkontor

Stortorvet 10, P.O.Box 8844 Youngstorget, N-0028 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Internasjonalt utviklingsarbeid, mine- og eksplosivrydding, Førstehjelp- og redningstjenester samt antirasisme- og integreringsarbeid.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Norsk Folkehjelp (NF) er en medlemsorganisasjon med ca. 18.000 individuelle medlemmer, i tillegg til kollektive medlemmer fra LO. Organisasjonens øverste organ er landsmøtet, som avholdes hvert fjerde år. I perioden mellom landsmøter er NF kontrollert av et sentralstyre og en hovedadministrasjon som er ansvarlige for implementering av det vedtatte prinsippprogrammet, strategier, handlingsplaner og vedtak.

NF finansieres hovedsakelig gjennom offentlige donasjoner, medlemskontingenter og eget innsamlingsarbeid. De største langsiktige avtalene som finansierer våre prosjektarbeider, er med givere som Norge, USA og EU.

I Norge består NF av lokallag som opptre som egne juridiske enheter, mens det internasjonale arbeidet koordineres av NFs hovedadministrasjon gjennom lokale landprogram og partnere. Per 2023 har Norsk Folkehjelp representasjon i 37 land hvor vi implementerer langsiktig utviklings- og rettighetsbaserte programmer og humanitær innsats, i partnerskap med lokale organisasjoner, samt at vi i egen regi fjerner miner, klasebomber og eksplosiver i konfliktsoner.

Hovedadministrasjonen består av nødvendige drifts- og støttefunksjoner for alle aktiviteter vi driver globalt, samt programstøtte for lagene som driver frivillige aktiviteter i Norge. Norske aktiviteter utført av lagene våre relaterer seg til Førstehjelp- og redningsarbeid, førstehjelpsaktiviteter, kurs, påvirkningsarbeid og tilsvarende samfunnsrelaterte aktiviteter.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

1 607 775 000

Antall ansatte

3 000

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Det er ingen vesentlige endringer i strukturen eller de oppgavene som drives av Norsk Folkehjelp siden forrige rapportering. Denne rapporten dekker tidsperioden 1.januar 2023 - 31.desember 2023. Vi bruker Etisk Handel Norge (EHN) sin mal for bedrifter for å etterfølge krav og forventninger knyttet til åpenhetsloven.

Våre partnerskap med lokale organisasjoner, eller sivilsamfunnsaktører, er eksempelvis derfor definert som kjøp fra førsteleddsprodusenter. For eksterne lesere er det viktig at svarene i rapporten leses utfra forståelsen av at NF ikke er en produsent, importør eller distributør av varer, men at våre innkjøp er for gjennomføring av globale prosjektleveranser og humanitær innsats.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Knut André Vold, bærekraftsrådgiver

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

knuvol521@npaid.org

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Operasjonelle planer danner grunnlag for materiellbehov og detaljerte innkjøpsplaner. Innkjøpet er organisert direkte i hvert landprogram, eller implementerende avdeling med støtte fra administrasjonens logistikkenhet som har overordnet ansvar for globale retningslinjer, systemstøtte og globale avtaler.

Større tekniske innkjøp er basert på spesifikke operasjonelle krav og gjøres fra et fåtall internasjonalt anerkjente leverandører av biler, maskiner og beskyttelsesutstyr med definerte ledelsessystemer for bærekraft. Utover dette er NF's innkjøp mer for forbruksartikler og reservedeler til utstyr benyttet i implementeringen. Innkjøp i de lokallagene i Norge utgjør ikke den største risikoen for NF med tanke på omfang og geografi. Derfor prioriteres risiko i partnerprosjekter og egen prosjektaktivitet i operasjonelle land høyest basert i egne risikovurderinger.

En betydelig andel av Norsk Folkehjelps internasjonale arbeid går på å støtte lokale organisasjoner som selv har som hovedmål å bekjempe økonomisk og sosial urettferdighet, sikre respekt for menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet, samt kreve aktsomhet fra næringslivet. Disse partnerne velger vi å inkludere i vår rapportering siden de er partnere av oss på bl.a. implementering av rettighetsbaserte prosjekter.

Åpenhetslovens formål om å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er dermed i utgangspunkt godt forankret og integrert i vårt internasjonale arbeid.

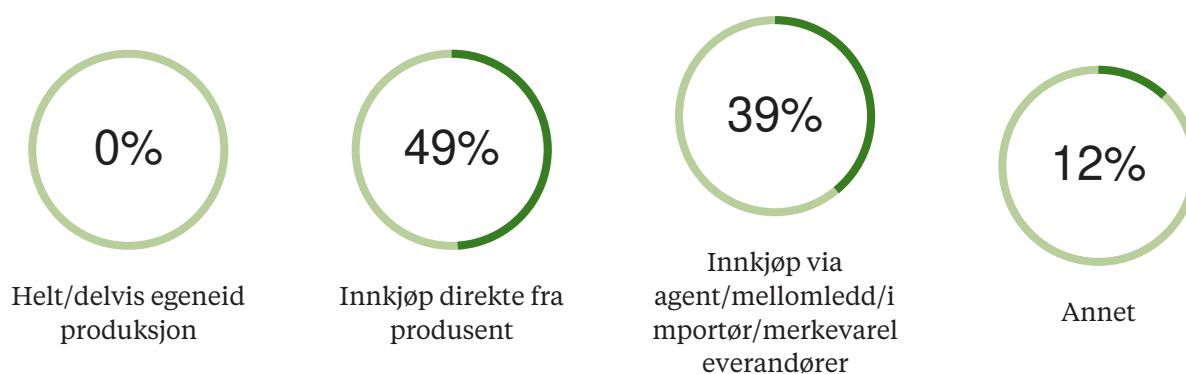
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

4 183

Kommentar til antall leverandører

Med aktivitet i mer enn 30 land har vi mange relasjoner mot ulike leverandører og partnere vi samarbeider med. Vi har til enhver tid ca. 250 partnersamarbeid med lokale organisasjoner, et titalls store internasjonale leverandører, mens resten ofte knytter seg til mindre lokale leverandører av forbruksvarer mv. I systemene våre kan samme internasjonale leverandør forekomme registrert per land grunnet datasikkerhet utfra hvordan NF overvåker betalinger og bestillinger per land. Derfor er tallet på leverandører også høyt. De internasjonale leverandører benyttes på teknisk utstyr, som maskiner, metaldetektorer og biler, mens lokalt er det innkjøp av forbruksvarer, uniformer, reservedeler mv. Små sisteledsleverandører utgjør ikke den største risikoen i vår virksomhet, og ofte er det vanskelig å få verifisert informasjonen i kjeden fra disse. Derfor prioriterer NF noen spesifikke produkter og tjenesteområder etter en risikokartlegging på kategori/produkt/vare som tekstiler, datamaskiner og laptop og hotell- og konferanseleverandører med risiko for rettigheter og lønn. Det er tatt utgangspunkt i samme tall som fra rapport i 2022 her.

Type innkjøp/ leverandørforhold

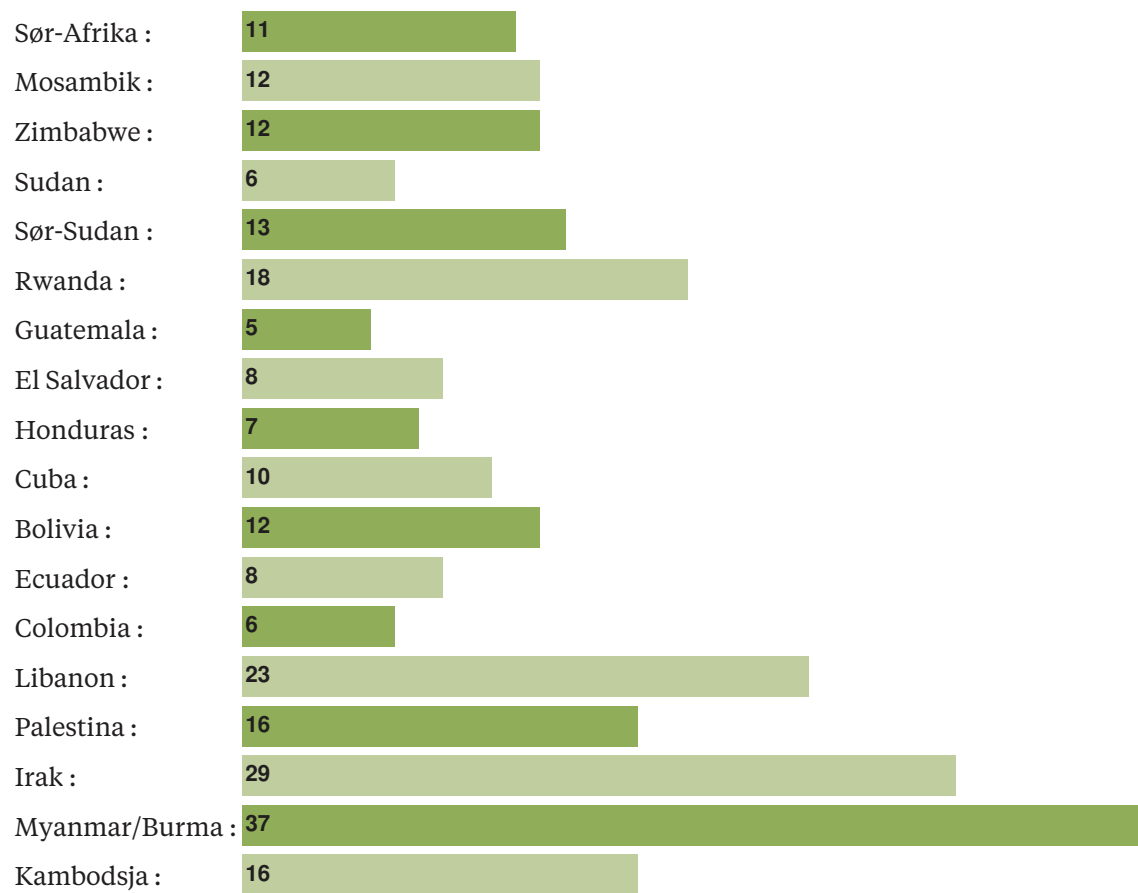
49 % av våre "direkteinnkjøp" er relatert til partnersamarbeide og direkte kjøp av konsulenttenester for kapasitetbygging eller oppfølging av prosjekter.

12% er "annet innkjøp" relatert til kostnader som revisjon, tollbehandling, telefoni/IKT eller andre regulerte områder som vi ikke har påvirkning på i form av egen adferd eller krav i særlig grad.

39% av innkjøpet er å anse som regulære lokale innkjøp av varer og tjenester utfra totalen av våre globale kostnader. Basert på egne vurderinger er det i dette vi har fokus på aktsomhetsvurderinger, risiko for brudd på rettigheter, miljøpåvirkning og egen forretningspraksis.

Det er samme tall som fra rapport i 2022 som er her.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Dette er tall basert på 2022-rapporteringen.

Disse produsentene er lokale sivilsamfunnsaktører, og er i vår organisasjon definert som partnerorganisasjoner eller konsulenter. Antall partnere i 2022 var 249 fordelt på globale prosjekter og land, med noen variasjoner over året. Risikoen er ansett til å være lav, og knytter seg til lokale arbeidsforhold og korrupsjonsrisiko i partnerskap. Forventninger rundt arbeidsbetingelser, korrupsjonsforebygging og andre styrende betingelser ivaretas i partnerkontraktene, og kontrolleres ved løpende rapportering og monitorering av aktiviteter gjennom året.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

Antall produsenter dette er basert på

Kommentar til antall arbeidere

Antall ansatte i partnerorganisasjoner har vi ikke nøyaktige tall på per i dag, men dette er forhold som vi vil vurdere å kartlegge for fremtidige rapporteringer.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Globalt gjelder dette organisasjonsbygging, politisk påvirkningsarbeid, tjenester/kurs og rådgivning som utføres av ansatte samt frivillige medlemmer hos lokale partnere. Mesteparten av risikoen ligger derfor på arbeidsforhold, lønn og korrupsjonsfare grunnet mangel på systemer.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Etablere klare retningslinjer, roller og ansvarskart for organisasjonen globalt for å sikre at aktsomhetsvurderinger er godt forankret i alle linjer. Lage et organisasjonskart som viser overordnet og praktisk ansvaret i strukturen.

Status: Vi har laget et organisasjonskart som viser roller og ansvar for arbeidet med aktsomhetsvurderinger i organisasjonen. Det er fortsatt arbeid gjenstående på å gjøre dette velkjent blant alle våre ansatte.

2

Mål: Lage mal for handlingsplan med smarte mål/tiltak, ansvar og indikatorer for progresjon som skal hjelpe oss med mer målrettet forbedringsarbeid på tvers av organisasjonen.

Status: Det er laget et utkast som skal ut på høring i organisasjonen og etter planen skal handlingsplanen vedtas i løpet av 2024.

3

Mål: Revidere rutiner for aktsomhetsvurderinger (due diligence) basert på en helhetlig tilnærming inkludert sanksjoner, eierskap, standarder, miljø og andre risikoelementer.

Status: Vi har i rapporteringsåret revidert våre rutiner og etablert retningslinjer og flytskjema for steg og prosesser som skal gjøres i NF sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger, før samarbeids- eller kontraktinngåelse.

4

Mål: Velge verktøy for oppfølging av risikovurderinger (egendefinert eller hyllevare) som kan understøtte risikobildet og pågående aktiviteter i forbedringsarbeidet.

Status: Vi har etablert samarbeid med systemleverandør som vil bistå oss i arbeidet med å gjøre gode risikovurderinger av våre leverandører og samarbeid, samt bistå oss i analysearbeidet knyttet til oppfølging og monitorering av resultater.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Vedta handlingsplan med smarte mål knyttet til klima- miljø og bærekraftsarbeidet vårt i organisasjonen. Aktsomhetsarbeid vil være en prioritert del av denne handlingsplanen.

2

Gjennomføre treninger og opplæring til våre ansatte slik at arbeidet med aktsomhetsvurderinger blir godt forstått i hele organisasjonen. Etablere digitale opplæringsmoduler som eksisterende og nye ansatte har tilgang på.

3

Gjennomføre pilotprosjekt på hovedkontoret samt på noen utvalgte utenlandskontorer hvor vi sammen med systemleverandør sender ut mer omfattende spørreundersøkelser (SAQs) til leverandører samt følger opp eventuelle risikoer. Basert på erfaringer vi gjør oss i dette pilotprosjektet så vil vi sette opp en plan for implementering av dette arbeidet i resten av organisasjonen, med mål om å rulle ut i hele organisasjonen i 2025.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

Byline:

Sitthipong Klinkrajai, NPA

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://folkehjelp.no/om-norsk-folkehjelp/etikk/etiske-standarder>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Norsk Folkehjelp har publisert informasjon om våre forpliktelser på ulike områder innenfor etiske retningslinjer her: <https://folkehjelp.no/om-norsk-folkehjelp/etikk>

Humanitære organisasjoner arbeider etter "Do-No-Harm"-prinsippet. Det betyr at vi skal være spesielt aktsomme i alle ledd av våre implementeringer og operasjoner for å unngå negative konsekvenser for mennesker, dyr eller miljøet, både fra egen virksomhet og aktiviteter lokalt.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Våre etiske standarder er basert på prinsippene fra EHN og supplert med våre egne retningslinjer for antikorrupsjonsarbeid, klima- og miljøpolicy, samt etiske retningslinjer (code of conduct) med tilhørende varslingskanal. Disse retningslinjene er utviklet i dialog med Transparency International, Stiftelsen Miljøfyrtårn og andre organer som veileder organisasjoner i å være trygge med hensyn til overgrep, trakassering og risiko for overtramp mot ansatte eller mottakere i prosjekter.

De etiske standardene, retningslinjene og andre overordnede policier er utarbeidet av administrasjonen og vedtatt av vårt sentralstyre, som er det høyeste organet mellom landsmøtene. Den praktiske implementeringen av disse dokumentene utføres av administrasjonen gjennom introduksjonsprogram, ulike interne opplæringsseksjoner og som e-læringsmateriell avhengig av tematikken.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Overordnet ansvar ligger i dag beskrevet i organisasjonskart, retningslinjer og verktøy for ledere av landprogram, avdelinger og seksjoner med delegert ansvar for å følge opp aktsomhetsvurderinger. NF anerkjenner at organisasjonen fortsatt må tydeliggjøre rammene bedre slik at eierskapet til aktsomhetsvurderinger på ulike nivå er kjent av alle. Vår bærekraftsrådgiver i generalsekretærens stab, som startet i april 2023, har nå fått delegert ansvar for overordnet praktisk implementering og gjennomføring.

Sentralstyret blir regelmessig oppdatert på særlige brudd, varslingssaker eller risiko relatert avdekkede forhold. Organisasjonen har også krav til rapportering mot donorer som del av deres retningslinjer, og vi vil alltid informere våre givere om alvorlige brudd eller hendelser som påvirker implementeringen.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Med en global virksomhet i mer enn 35 land ligger det faktiske praktiske ansvaret for oppfølging av aktsomhetsvurderinger i ulike støttefunksjoner, uten at nødvendigvis er særskilt beskrevet i alle tilhørende stillingsbeskrivelser. HR følger normalt sett opp saker relatert til ansatte eller varslingsaker, mens økonomiavdelingen håndterer korrupsjonssaker gjennom en egen gruppe. Logistikkansvarlige vurderer leverandører og utfører aktsomhetsvurderinger ved store eller risikofylte innkjøp. Vi bruker et internt utviklet verktøy for å kartlegge og følge opp klima- og miljøpåvirkninger fra prosjekter.

Behandling av saker, klager eller risiko koordineres med tilsvarende ressurser på hovedkontoret i varslingssaker.

Nytt for året er at vår bærekraftsrådgiver har ansvaret for systematiseringen og implementeringen av aktsomhetsarbeidet. Overordnet og praktisk gjennomføring ligger fortsatt hos de ulike landprogrammene med støttefunksjoner.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Ledere og ansatte blir løpende kurset på aktsomhetsvurderinger og risiko i seminarer samt ved introduksjoner av nye ansatte. Vi deler kontinuerlig informasjon på ulike nivåer i organisasjonen bl.a. ved å invitere til fagdager, bruke eksterne innledere samt bidra til at ansatte følger mer detaljerte kurs eller veiledninger avhengig av rollen de har. Samtidig anerkjenner vi at det fortsatt er en jobb å gjøre med å sørge for tilstrekkelig kompetansenivå i alle deler av organisasjonen.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Norsk folkehjelp har forankret våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø i våre etiske standarder, som er godkjent av styret og revidert i 2023.

Vi har ikke per nå en ferdig vedtatt handlingsplan, men har utarbeidet et utkast til handlingsplan innenfor klima-, miljø- og bærekraftsfeltet med konkrete mål og tidsfrister som etter planen skal vedtas i 2024. Denne er nå på høring i organisasjonen for innspill og tilbakemeldinger.

NF utarbeider en ny strategi for perioden 2024 -2027 som forventes å være ferdigstilt før sommeren. Det er forventet at denne strategien kommuniserer tydelig hvordan vi også skal opptre som en bærekraftig organisasjon. Norsk Folkehjelp har per i dag en strategi for landsmøteperioden 2020-2023 hvor disse kjerneområdene omtales:

- a) Norsk Folkehjelp skal definere felles internasjonale målsetninger innenfor de tverrgående satsningsområdene klima/miljø, likestilling og evnen til å sikre at ansatte og menneskene vi hjelper er beskyttet mot utnyttelse, misbruk og trakassering.
- b) Norsk Folkehjelp skal respondere på et stadig mer innskrenket handlingsrom for sivilsamfunnsorganisasjoner og tilpasse oss endrede behov, økende kompleksitet og krav til våre oppdrag.
- c) Gjennom solidaritet i praksis står Norsk Folkehjelp skulder ved skulder med folk og samfunn som trenger oss. Uredd og med en tydelig stemme. Sammen forandrer vi verden.

Prinsippprogram fra landsmøtet til NF for perioden 2023-2027 inneholder bl.a. forpliktelser til å jobbe med klima og miljø, menneskerettigheter og internasjonal solidaritet. Se mer her: https://folkehjelp.no/files/Om-oss/NFOLK_Prinsippprogram_2023_net.pdf.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Sentralstyret er medlemsorganisasjonens høyeste organ i landsmøteperioden på 4 år, og årsrapporter eller funn blir løftet til dette nivået regelmessig. Forrige landsmøtet i NF var i 2023 med temaet "Klima og kriser".

Handlingsplan for videre utvikling og rapportering skal vedtas i 2024 for å tydeliggjøre mål og forbedre rapporteringen. Frem til nå har sentralstyret fått EHN-rapportene til orientering første styremøte etter rapporten er ferdigstilt og levert.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Ved utlysning av anbud er våre etiske standarder og andre tilsvarende krav kommunisert i anbudsdokumentene med forventning til aksept eller dokumentasjon på eksempelvis styringssystemer, sertifiseringer for miljø mv. Internt jobber vi med hvordan aktsomhetvurderinger iht. OECD sin modell også kan utvides til å dekke andre aspekter for vår virksomhet for å få en helhetlig vurdering av leverandørene vi benytter. Her benytter vi et system for leverandører hvor vi får inn tillegg av sanksjoner, eierskapsforhold og andre elementer som viktige krav for å unngå terrorfinansiering, hvitvasking, korrupsjon og tilsvarende risikoelementer.

I vurdering av partnere foretas det en grundig kartlegging av finansielle systemer, policies og tilsvarende for å sikre at de har etablerte rutiner med akseptabel internkontroll på plass. Avdekkes det gap lages det forbedringsplaner for å få dette på plass med ekstern bistand eller bistand fra NF.

Vi benytter verktøy, sjekklister og kjente prosedyrer som et utgangspunktet for gjennomgang av både nye og eksisterende partnere eller leverandører.

Vi har også nå fått på plass systemleverandør som vil hjelpe oss videre i arbeidet med å følge opp både eksisterende og nye partnere/leverandører når det kommer til arbeidet med redegjørelse for aktsomhetsvurderinger. Dette systemet vil bli testet i et pilotprosjekt i organisasjonen i 2024.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

NF har en intern arbeidsgruppe som jobber med miljø og etisk relaterte spørsmål og strategisk utvikling på områdene. Dette har medført bedre samhandling, rapportering og økt forståelse i fagavdelinger, med tydeliggjøring av felles mål og ikke minst en bedre forankring i ledelsen.

I tillegg har NF fått på plass bærekraftsrådgiver i generalsekretærens stab som har koordineringsansvar for miljø- og bærekraftsrapportering, leder den interne arbeidsgruppa, og har ansvar for å sikre en bredere forankring og dialog mot ledelsen, samt for å direkte rådgi avdelinger og støtte landprogrammer ved utfordringer og spørsmål.

Innføringen av Åpenhetsloven, med behov for avklaringer med ledelsen, har forankret at rapportering skal følge EHN sin bedriftsmal fremover. Dette gjør vi for å synliggjøre våre aktiviteter, være transparente på gap i dagens metoder og klargjøre utfordringer som organisasjonen skal jobbe videre med.

Vi har gjennom året jobbet med å øke relevante ansatte på utekontorene sin kompetanse på Åpenhetsloven og Aktsomhetsarbeidet gjennom workshops og seminarer. Erfaringen vår herfra er at dette er et temafelt som kan oppleves krevende for mange, og at dette arbeidet med opplæring også vil kreve kontinuerlig fokus fra oss fremover.

NF jobber kontinuerlig med egne systemer, verktøy og risikostyringssystemer for å belyse de mest vesentlige risikoene vi står overfor med tanke på korrupsjon, arbeidsforhold, miljø- og klima (ESG). Innhenting av data i organisasjonen er komplekst, og skal fremover gjøres på landnivå og ulike organisasjonsledd for å konsolidere resultater til høyere nivå i ledelsen og til sentralstyret. Vi har fått på plass et samarbeid med systemleverandør på aktsomhetsvurderinger, som vil hjelpe oss med å utforme spørringer til våre leverandører, vurdere risiko og bistå med ressurser og system for oppfølging av leverandører.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

Byline:

Viola Lucas

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Tvangsarbeid i tekstilindustri	Tvangsarbeid Barnarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Regulære ansettelse	Kambodsja Laos Myanmar/Burma Norge Thailand Tyrkia Vietnam
Sertifisering av kaffebønner - hovedkontoret	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Lønn Arbeidstid Regulære ansettelse	Honduras Norge
Risikoer knyttet til batteriproduksjon i Kina	Tvangsarbeid Drivhusgasser Materialbruk	Globalt

Dette er områder vi i Norsk Folkehjelp har begynt å kartlegge, og hvor vi anser at det kan ligge risikoer mtp aktsomhetsarbeidet. Vi har nå opprettet dialog med leverandører, hvor målet er bedre å forstå hele verdikjeden til disse produktene, opphav og eventuelle risikoer i de ulike leddene. Vi har kartlagt ved å bruke EHN sin kartleggingsmal, Salient Risk Tool.

Dette er kun en start, og dette er et arbeid vi kontinuerlig vil jobbe med å forbedre. Vi har også startet å kartlegge hva våre utekontorer rundt om i verden anser som risikoer innenfor aktsomhetsarbeidet.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

NF jobber aktivt for å sikre gode arbeidsforhold for egne og partneres ansatte ved å ha fokus på forutsigbarhet og klare kontrakter. Valg av partnere er ikke tilfeldige, og skal sikre både at ressursene som brukes har mest mulig positiv effekt for organisasjonene og lokalsamfunn samt forebygge risiko for kobling til aktiviteter som kan ha en negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Mindre innkjøp av forbruksvarer skjer i det lokale markedet i de landene der vi er tilstede. For varer under anbudsgrensen skjer det en mer begrenset vurdering av leverandører med bakgrunn i lokalkunnskap, omdømme og ved fysisk sjekk av forhold der mulig. For større anbud er prosessen mer formalisert og utvidet til et bredt spekter av kontroll av både leverandører, produkter og risiko.

Oftest mangler lokal selger bakgrunn for varer som går gjennom flere distribusjonsledd uten dokumentasjon og kontroll før det når markeder. Der har vi typisk fokus på risikoleverandører innen områdene produksjon av klær, tjenester eller konstruksjon og bygg.

Per nå benyttes leverandørskjema sammen med oppslag mot SPU, Storebrand og andre relevante kilder for screening av ordinære leverandører. Dette skjer før vi gir kontrakter eller tildeler innkjøpsordre i anbudprosesser. Anbud eller forespørsler lyses ut med klare kriterier og forventinger til aktsomhetsvurderinger og aksept av våre standarder, krav om dokumentasjon til miljøsertifisering og EMS-systemer som eksempel. Det er stor fokus på korrupsjonsforebygging, redusert kontaktbetaling og krav til bruk av bankoverførsel for sporbarhet og reduksjon av risiko i innkjøp. Vi er i ferd med å sette mer tydelige krav til produkter og miljø.

Risikovurderinger i enkeltinnkjøp til en stor grad basert på egne vurderinger uten å dokumentere via et risikostyringsverktøy. Vi har også utviklet nye retningslinjer for rutiner for aktsomhetsvurderinger med tilhørende "work flow chart" for våre ansatte. Vi startet opplæring i dette høsten 2023, og fortsetter implementeringen av dette i 2024. NF gjør også risikovurderinger for egen påvirkning og eksterne risiko i de fleste prosjekter vi driver sammen med partnere.

Målsettingen 2024 er å få på plass et standardisert system for å kartlegge og følge opp aktsomhets- og risikovurderinger på alle nivå i organisasjonen. Vi har presentert EHNs risikokartleggingsverktøy til våre ansatte på ulike regionale workshops i 2023, for å introdusere våre lokalt ansatte for temaet. Vi har nå fått på plass et samarbeid med systemleverandør for å bistå oss i å kartlegge og følge opp aktsomhets- og risikovurderinger på alle nivå i organisasjon. Dette systemet vil vi pilotere på noen av våre kontorer, før vi etter planen implementerer dette i hele organisasjonen.

Vi har nå også startet opp dialog med leverandører på noen av våre større innkjøp fra hovedkontoret, innenfor tekstil og kaffe. Ved kartleggingen av kaffe har vi oppdaget noen forhold vi ikke er fornøyde med, og stiller nå krav til endring.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

I selve kartleggingen vi har gjort med EHN sitt kartleggingsverktøy, har vi ikke ennå identifisert negativ påvirkning/skade i egen virksomhet. Dette skyldes også at arbeidet med denne kartleggingen er i startfasen. Vi har dog gjort et funn av at kaffen som vi kjøper til hovedkontoret, kanskje ikke er sertifisert slik vi har bedt om. Dette kan bety at vi ikke betaler prisen for kaffe som sikrer at bøndene som produserer den får levelønn - lønn slik de fortjener. Derfor har vi nå startet opp dialog med denne leverandøren for å rette opp dette. Om dette ikke blir rettet opp, må vi se på å bytte leverandør.

Globalt er NF selvimplementerende på mine- og eksplosivrydding, mens det langsiktige utviklingsarbeidet og mye av vår humanitære innsats implementeres via lokale partnere. Derfor er hovedfokus for egne aktsomhetsvurderinger mest rettet mot programmene som driver selvimplementerende program eller aktiviteter med tilhørende løpende innkjøp. Nasjonalt er det særlig førstehjelp- og redningstjenesten som mest påvirker miljø og samfunn i egen drift.

Negativ påvirkning ligger i hovedsak i flyreiser og annen type transport, avfall fra aktiviteter eller skader på natur fra minerydding og tilhørende utstyr som kasseres. Bedre styring av bilflåte, reduksjon i reiseaktivitet, tilbakestilling etter prosjekter og aktiv fokus på gjenbruk, avfallsløsninger og fornybar energi, er noen hovedspor vi jobber etter for å redusere skade fra egen aktivitet.

Det er satt i gang innovasjonsprosjekter som skal se på forbedring og resirkulering av beskyttelsesutstyr og bruk av mer miljøvennlige "sekker/dekker" ved detonering av miner eller andre eksplosiver. Videre gjøres det løpende vurderinger av muligheter for å erstatte generatorer med fornybar energi bl.a. via solcelleløsninger, samt at det planlegges for en gradvis omlegging av reisemønster for å redusere CO2-utslipp fra unødvendige reiser.

Bedre utnyttelse og koordinering av bilflåten kan gjøre forskjell i utslipp, og gradvis erstatning av tradisjonelle biler med hybrid- eller elmotorløsninger er kritisk for å få ned utslipp. Det er startet en dialog for påvirkning av bilprodusenter for mer miljøvennlige biler til det humanitære markedet basert på nye og bedre modeller tilgjengelige for forbrukere ellers.

Vi anser også påvirkning på dyr som veldig relevant for oss som organisasjon. NF har trent minehunder i 20 år og våre minehunder jobber i Ukraina, Irak, Kambodsja, Jemen og Bosnia-Hercegovina. Vi driver et avls. og treningscenter for minehunder i Bosnia-Hercegovina (GTC) som er anerkjent som et av de beste i verden av sitt slag. Trening av minehunder er et krevende arbeid, og krevende for våre hunder. Vi har et veldig solid system og rutiner på plass for å passe på våre hunder, men det er klart at dette kontinuerlig må følges opp. I tillegg jobber vi systematisk med å følge opp at våre hunder har det bra når de er ute på oppdrag. Det har ikke skjedd en ulykke med noen av NF sine minehunder i felt.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FN's bærekraftsmål.

Byline:

Sitthipong Klinkrajai, NPA

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Tvangsarbeid i tekstilindustri
Overordnet mål :	En god oversikt over hvilke produkter vi kjøper fra leverandør til hovedkontoret, og ha en god systematikk i kartleggings- og oppfølgingsarbeidet av leverandør og underleverandører i denne verdikjeden.
Status :	Vi har startet opp dialog med hovedleverandør av tekstil til vårt hovedkontor og etterspurt data om underleverandør og fabrikkland til de store produktene vi kjøper fra de.
Mål i rapporteringsåret :	Få på plass en mer grundig oversikt over hvilke produkter, materialer og opphavsland/fabrikker som er knyttet til tekstilene vi kjøper inn.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Iverksatt tiltak er dialog med leverandør for å innhente data som vil gjøre kartleggingsarbeidet sterkere og mer detaljert. Her kan vi oppdage eventuelle negative konsekvenser.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at dette tiltaket vil hjelpe oss med å ha bedre oversikt over verdikjeden til tekstilproduktene vi kjøper inn, noe som er et viktig mål. Om vi finner risikoer i verdikjeden, så vil vi undersøke dette nøyere og eventuelt iverksette tiltak for å redusere/begrense disse negative konsekvensene.

Implementere modellen for aktsomhetsvurderinger inkludert tilleggsverktøy for NF som kommentert. Se på miljømessige forhold i produksjonsdelen og tilhørende håndtering for å avdekke evt. tilhørende risiko for forurensning.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Sertifisering av kaffebønner - hovedkontoret
Overordnet mål :	Være sikker på at vi kjøper inn 100 % Fairtrade- sertifisert kaffe til hovedkontoret.
Status :	I dialog med leverandør da vi oppdaget at kaffebønnene vi kjøper ikke nødvendigvis er Fairtrade.
Mål i rapporteringsåret :	Være sikker på at vi kjøper inn 100 % Fairtrade- sertifisert kaffe til hovedkontoret.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

- Dialog med leverandør og Fairtrade (status per i dag)
- Stille krav om Fairtrade, hvis ikke, se på bytte av leverandør

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at tiltakene vi iverksetter eller planlegger sørger for at vi med 100% sikkerhet kan si at vi kjøper Fairtrade-kaffe til hovedkontoret.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Risikoen knyttet til batteriproduksjon i Kina
Overordnet mål :	God oversikt over leverandører, produksjonsledd og underleverandører. Kartlagt risikoer og sørget for at potensielle negative konsekvenser er redusert/begrenset/borte.
Status :	Startet en intern kartlegging av innkjøp og kontroll.
Mål i rapporteringsåret :	Påbegynne dialog med hovedleverandør av laptops.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

For å stanse eller begrense negative konsekvenser vil vi først inngå i dialog med eventuell leverandør for å se hvordan vi kan rette opp de potensielle konsekvensene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Implementere modellen for aktsomhetsvurderinger inkludert tilleggsverktøy for NF som kommentert. Bruke egenerklæringer og revisjonsoppfølging for å sikre at vi benytter leverandører som har levelønn, forhandlingsrett og avtaler for de ansatte. Se på miljømessige forhold i produksjonsdelen og tilhørende håndtering for å avdekke evt. tilhørende risikoer.

3.B Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

NF jobber etter "do-no-harm"-prinsippene, og derfor er NF bevisst egen påvirkning med direkte utslipp, søppel og forurensning fra egen aktivitet. IMAS (internasjonale regelverk for minerydding) inneholder forventning til god kartlegging rundt hvilke påvirkning og risiko som er knyttet til prosjekter for å unngå, bøte for, kompensere for eller forbedre tiltak for å unngå konsekvenser for natur, miljø og samfunn. I tillegg har vi utviklet egne verktøy for å bedre forstå våre utslipp og miljøet vi jobber i og hvordan vårt mineryddingsarbeid påvirker både før, under og etter rydding.

Aktiviteter skal derfor planlegges for å forebygge ødeleggelse av vannkilder, utslipp til grunnvann, brannfare og avskogning mv. ved å leve opp til disse reglene og NF egen miljøpolicy.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vår største kilder til egne klimagassutslipp kommer fra scope 3 - indirekte utslipp. Innkjøp er en stor del, flyreiser og drivstoff til kjøretøy, maskiner og generatorer. Med tanke på flyreiser revideres NF reisepolicy og interne rutiner for å stramme inn og bedre koordinering av nødvendige reiser og transport. Overgang fra fly til tog hvor mulig vil også ha effekt i Europa.

Det gjøres løpende vurderinger av biltransport i programmene våre ved å se på muligheten til bedre utnyttelse, fornyelse og reduksjon av flåten. NF vurderer muligheter til overgang til hybrid- eller elbiler hvor mulig med utgangspunkt i bruk og veistandarder, og tilsvarende overgang til kilder for fornybar energi der dette enkelt kan erstatte bruk av generator. Dialogen med leverandører er i gang på flere av disse nivåene og blir viktige fremover for å redusere fotavtrykket.

Vårt klimaregnskap vil fremover gjøre tiltakene våre mer treffsikre og vi kan måle forbedring over tid.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Ved god innkjøpsplanlegging og -praksis jobber vi for å redusere transport, innpakkingsbehov samt redusere antall bestillinger og skape mer forutsigbarhet for leverandører. Vi benytter oss av økt elektronisk samhandling for gjennomføring av innkjøpet, og dokumentasjon i prosesser med revisjonskrav, slik at vi reduserer papirforbruk internt i størst mulig grad.

I utlysninger og innhenting av tilbud gjør vi klart kriterier som prioriterer leverandører med sertifiseringer og dokumenterte styringssystemer.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Innkjøpsmanualen har en forventning i kap. 2.4 til å legge inn kriterier for valg og beslutning som favoriserer miljøvennlige produkter og/eller leverandører. Dette gjøres litt per i dag litt variabelt og ulikt avhengig av kontekst og omfanget av bestillingen, men setter like fullt fokus på sertifiseringer som er relevante for oss og de produktene vi kjøper.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Ved innkjøp er de fleste forventinger reist til leverandørene via deling av de etiske standardene i anbud samt ved mer kompliserte innkjøp. Videre er det fokus på kjente større risikoområder i organisasjonen, typisk kjøp av arbeidstøy, tjenester, byggeprosjekter mv. som tidligere beskrevet.

Internt i NF oppfordrer vi lokalt ansatte til organsiering via eksisterende fagforeninger, eller ved å etablere intern ansattkomité, som kan jobbe med sammen med våre ledere for å sikre gode arbeidsforhold, lære om organisering og gi anledning til å drøfte interne arbeidsforhold og krav.

Vi setter også krav til aktsomhetsvurderinger ved innsamling av frie midler via vår markedsavdeling på lik linje med innkjøp av tjenester eller ved investeringer gjort fra NF. Dette gjør vi fordi vi ikke ønsker å "hvitvaske" selskaper eller givere ved å gi penger til humanitære formål dersom de bryter med anerkjente menneskerettigheter, miljøkrav eller forsøker å bedre eget omdømme.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Administrative opplæringer gitt i regionale seminarer og ved direkte landbesøk, berører alltid hvordan innkjøpspraksisen og ulike forventinger og krav i retningslinjer for innkjøp skal følges opp. Det inkluderer også nødvendige aktsomhetsvurderinger.

Videre vil innkjøp og kjennskap til NFs etiske standarder være en fast del av introduksjonsprogram til nye ledere og ansatte som jobber med logistikkrelaterte oppgaver.

Deltakelse i både eksterne og interne fora og fagdager skjer over året hvor ansatte diskuterer arbeidstaker- og menneskerettigheter som del av en leverandørdialog eller eget oppfølgingsansvar i prosjekter og innkjøp.

Etiske standarder, åpenhetsloven og rapporteringsformer har også vært tema i et eget nettverk for compliance som NF deltar i sammen med de største norske organisasjonene.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikklser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Norsk Folkehjelp har nulltoleranse for korrupsjon, og har egne rutiner og system for rapportering og håndtering av saker. Anti-korrupsjonspolicy og etiske retningslinjer er etablert som alle ansatte må undertegne. Ansatte får opplæring i dette fra start inkludert hvordan avvik eller mistanke skal rapporteres sikkert i våre varslingskanaler.

Hovedpunktene i vår policy er nulltoleranse for korrupsjon og fokus på åpenhet og integritet i all vår virksomhet. Ansatte og interessenter har en plikt til å varsle om mistanke om korrupsjon.

Ansvarsdeling og involvering er blant interne metoder som benyttes for å sikre forebygging av korrupsjon, eller misbruk av myndighet eller midler, til personlig vinning. Vi har både ekstern og intern revisjon sammen med monitoreringsteam på ulike nivåer som ser på prosjekter, internkontroll og styring for å forebygge hendelser. I tillegg har vi fått ansatt en spesialrådgiver i administrasjonen som jobber fullt med anti-korrupsjon i organisasjonen.

Varslingskanalen ivaretar meldinger om hendelser eller mistanke om uetisk adferd slik at saken kan etterforskes.

Parallelt med dette opprettes en tett dialog med potensielle partnere, hvor det brukes egne redskaper, bl.a. Organisation Development Dialogue and Assessment Tool (ODDAT) og Partner Financial Assessment Tool (PFAT), for å kartlegge organisasjonens interne systemer, roller og kapasitet for å håndtere ulike utfordringer i organisasjonen for de samme risiko-områdene.

Etter et år med ny policy og prosedyre for antikorrupsjonsarbeidet, har vi sett behov for kontinuerlig bevisstgjøring med fokus både på forebygging og kontroll. Dette arbeidet ble styrket gjennom opprettelsen av en nyopprettet stilling som spesialrådgiver for antikorrupsjon fra 1. oktober 2023.

I løpet av 2023, ble 25 nye saker rapportert til Norsk Folkehjelps antikorrupsjonsgruppe. 16 saker ble lukket i 2023, og 24 saker var åpne ved slutten av året. Vi har gjort en ekstra innsats for å ferdigbehandle og avslutte de eldste sakene. For mer informasjon om ferdig behandlede saker og lærdommer av disse, se NPA Annual Report on Anti-Corruption som ligger åpen og lett tilgjengelig på vår nettside.

I arbeidet videre vil vi fortsette å finjustere saksbehandlingssystemet for mer målrettet og effektiv innsats mot korrupsjon. Videre vil vi prioritere opplæring og dilemmatrening på korrupsjonsrisiko. I den sammenheng minner vi om vårt obligatorisk e-læringskurs for antikorrupsjon. Med større fokus på det forebyggende arbeidet, inkludert et trygt varslingsystem, bygger vi en kultur for større åpenhet og nulltoleranse for korrupsjon.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Redskaper som ser på vår egen rolle og som har som hensikt å forebygge risiko for negativ påvirkning på en situasjon, f.eks. i konfliktområder (hvor det kreves en forhøyet grad av aktsomhetsvurdering), tas også i bruk. Norsk Folkehjelp sine retningslinjer for konfliktsensitivitet ser på alt fra ansettelser (f.eks. hvordan må disse tar hensyn til ulike etnisiteter) til hvordan ulike typer program kan påvirke konteksten ulikt. Kontekstanalyser benyttes til å kartlegge hvilke aktører som kan bidra til positive endringer, og hvilken rolle de spiller i samfunnet. Analysen legger vekt på nærhet til lokalsamfunnet og organisasjonens legitimitet.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

a) Overordnet ansvar ligger hos generalsekretær, oppfølgingsansvar ligger bærekraftsrådgiver i generalsekretærens stab, med delegert ansvar i linje til landdirektører og programledelse i landprogrammene våre. Sentralstyret er øverste rapporteringsnivå for organisasjonen mellom landsmøtene og er derfor den ultimate eieren av alle aktsomhetsvurderinger og tilhørende risiko. b) Bærekraftsrådgiver i administrasjonen har praktisk ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og viderformidle dette. I praksis gjennomføres dette gjennom denne årlige redegjørelsen, samt at det ledelsen årlig blir oppdatert.

Mål og plan for 2024 er å tydeliggjøre ansvarsforholdene for oppfølging og systematikk i hvordan organisasjonen følger opp aktsomhetsvurderinger på ulike nivåer i et overordnet ansvarskart, samt utvikling av handlingsplaner og tydelige rutiner rundt forventninger og krav til oppfølging av egne delplaner.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

NF mangler ett omforent verktøy for å synliggjøre og sannsynliggjøre effekten av målsettinger, handlingsplaner og tiltak. Likevel kan reduksjon i antall varslingsaker, korrupsjonssaker indikere at langsiktig virkning av tiltak har gitt effekt på hvordan vi jobber. Bedre rutiner og opplæringstiltak er implementert over tid, noe som gjør at ansatte er bedre rustet til oppfølging av egen aktsomhet i de fleste virksomhetsområder.

Krav og forventning rundt ESG og aktsomhetsvurderinger i lovverk, institusjoner og overnasjonale nivåer gjør oss stadig bedre på å vurdere risiko, påvirkning og se bærekraftige løsninger. Egen kartlegging og dialog med partnere og leverandører gjør at de endrer egen praksis og er mer oppdatert på våre forventninger og krav.

I 2024 har vi startet samarbeid med systemleverandør for å systematisere kartleggingen og oppfølging av aktsomhetsarbeidet vårt. Dette tror vi vil ha en god effekt på arbeidet vårt.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

NF arbeider til en stor del med rettighetsbasert prosjekter for arbeidstakere, urbefolkning, minoriteter, miljøutfordringer og lignende. I direkte dialog med partnere, leverandører og andre aktører i sivilsamfunnet både utfordrer og deler NF hva vi gjør. Kommunikasjon og publisering rundt aktsomhet er derfor en del av dette, og NF deltar aktivt i samfunnsdialogen. Eksterne søknader om midler, med rapporteringer til donorer og nasjonale myndigheter, inneholder ofte oversikt over NF sin egenvurderte risiko rundt påvirkning på miljø og bærekraft basert på egne vurderinger. Dette følges som oftest opp med krav om dokumentasjon og forventet synliggjøring av resultater til giver og interessentnivåer.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Årlige rapporter til EHN og Miljøfyrtårn ligger på våre norske nettsider i tillegg til at de publiseres via EHN og Miljøfyrtårn sine sider:

<https://folkehjelp.no/om-norsk-folkehjelp/etikk/etiske-standarder/etisk-handel-norge>

Andre forhold om NF sin virksomhet legges i årlig resultatrapport som også publiseres via våre eksterne nettsider.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Norsk Folkehjelp mottar alle åpne eksterne henvendelser via norsk.folkehjelp@npaid.org. Det er ikke utarbeidet egen rutine for å besvare henvendelser, men dette er under planlegging og vil følge anbefalinger fra Forbrukertilsynet og åpenhetsloven med tanke på svarfrister.

Normalt sett vil slike henvendelser bli oversendt vår kommunikasjonsenhet som vil undersøke og besvare evt. spørsmål sammen med enheten som får spørsmålet. Bærekraftsrådgiver i generalsekretærens stab vil fremover bli involvert i arbeidet med å undersøke og besvare henvendelser.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Som en humanitær solidaritetsorganisasjon jobber vi etter prinsippet "do-no-harm" med forventning til aktsomhet og forebygging mot skadelig påvirkning fra egen virksomhet.

Vi oppdaterer fremover vår eksisterende policy med klarhet rundt gjenoppretting, samt at gjenoppretting basert på egen aktivitet inkluderes i eksisterende retningslinjer, kontrakter og prosjektdokumenter hvor det er naturlig. Dette skal tydeliggjøre vårt ansvar for eventuelle skader og gjenoppretting for alt av negativ påvirkning eller skader som ikke er direkte forsikringsrelatert.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det er ikke rapportert noen tilfeller av negativ påvirkning relatert til arbeidsrettigheter, miljø eller sosial fra NF eller partners aktivitet eller mottakere av bistand.

Vi har etterforsket meldte saker relatert til korrupsjon med tilhørende korrektive tiltak, og dette redegjøres for mot donor som finansierer tiltaket, til sentralstyret samt i vår årlige publiserte årsrapport.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

NF har både retningslinjer, rutiner og varslingkanal for avvik som er implementert og tydeliggjort på våre eksterne og interne nettsider. Varslingskanalen er åpen for alle inkludert leverandører, enkeltpersoner, partnere og egne ansatte. Gjennomgang av rutiner inkludert varslingsmekanismer er tema både i introduksjoner, opplæring av partnere og ansatte samt at varlingsopsjoner synliggjøres i kontrakter med eksterne hvor det er relevant.

Ansvar for varlingskanalen og meldinger ligger til vår HR-avdeling som fordeler evt. korrupsjons- eller operative saker videre til riktig nivå.

Vi har egen rådgiver på safeguarding for å håndtere anklager om overgrep, misbruk, konflikter og urettferdig behandling. I tillegg har HR og Økonomiavd. egne arbeidsgrupper som jobber med undersøkelse og avslutning av interne varsler. Dette inkluderer også nødvendig donorkontakt, juridisk oppfølging og nødvendig oppfølging av ansatte som er involvert.

Kontaktinformasjon:

Norsk Folkehjelp/Norwegian People's Aid
Knut André Vold, bærekraftsrådgiver
knuvol521@npaid.org